

Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi*, t. 1. Jesień

SPRAWDZIAN PO OMÓWIENIU LEKTURY

Zadanie 1. (2 punkty)

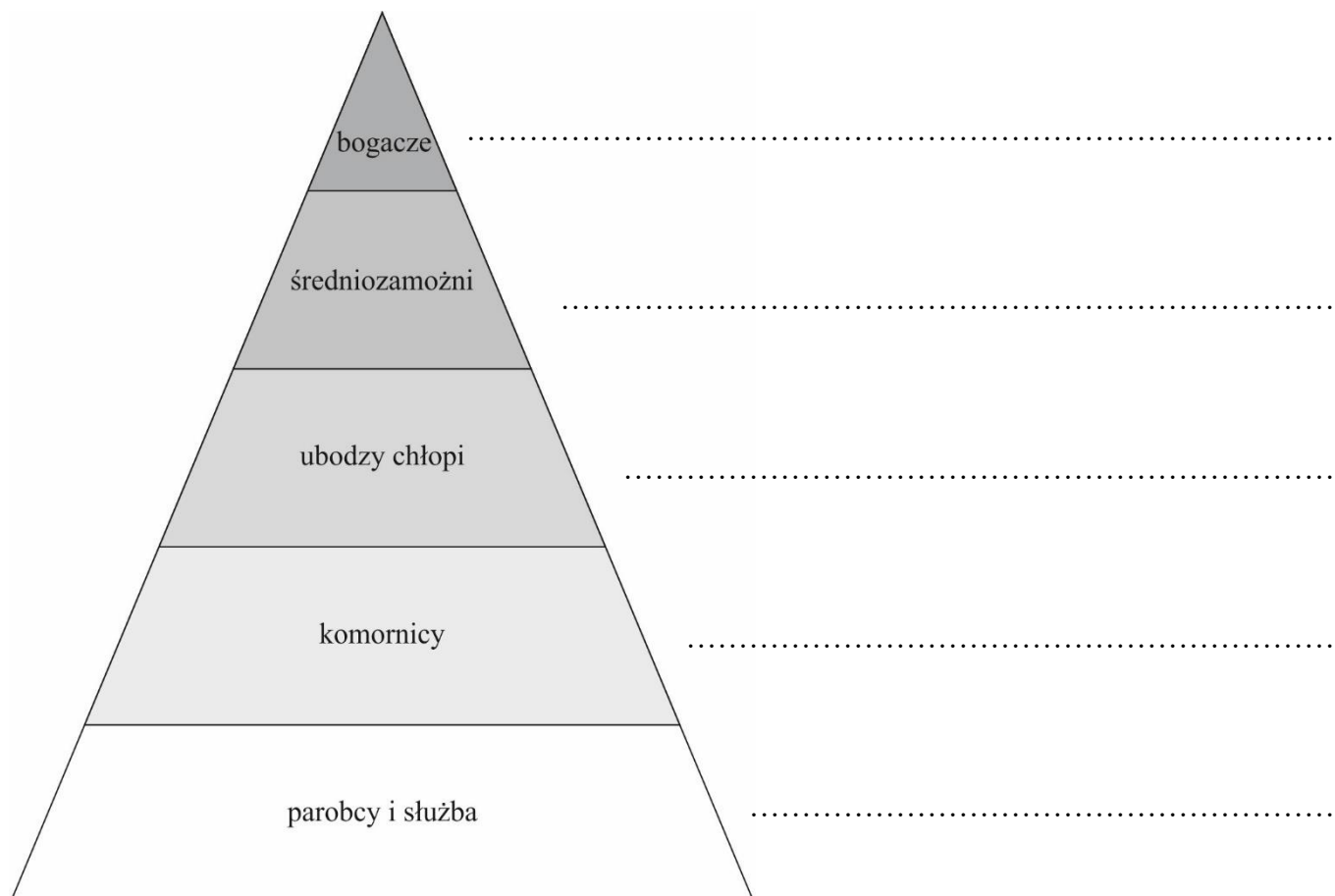
Zdecyduj o prawdziwości poniższych stwierdzeń. Zaznacz P (prawda) lub F (fałsz).

W.S. Reymont otrzymał za <i>Chłopów</i> literacką Nagrodę Nobla.	P	F
Najważniejszym bohaterem powieści Reymonta jest Maciej Boryna.	P	F
Ukazany w utworze katolickim obrzędem religijnym towarzyszą obrzędy pogańskie.	P	F
Utwór Reymonta zawiera cechy typowe dla epepei.	P	F

Zadanie 2. (2 punkty)

Zamieszczony poniżej schemat przedstawia hierarchię społeczną w Lipcach. Wpisz w odpowiednich miejscach bohaterów wymienionych w ramce.

Dominikowa	wójt	Kłębowie	Jagustynka	Maciej Boryna
kowal	Kuba	Witek	ksiądz	młynarz
				Bylica

Zadanie 3. (6 punktów)

Kazimierz Wyka wyróżnił w *Chłopach* trzech narratorów. Są to: realistyczny obserwator wsiowy, gaduła i stylizator młodopolski. Rozpoznaj typ narratora w każdym z podanych fragmentów i uzasadnij swoje odpowiedzi, podając dwie cechy wyróżniające ten typ narracji.

Fragment A. *We wsi poczynał się już zwykły ruch: poranek był jasny i chłodny, a że zaś przymrozek orzeźwił powietrze, to i raźniej się poruszali, i zgiełkliwiej; wychodzili gromadnie na pola, którzy do kopania szli z motyczkami a koszykami na rękę, dojadając śniadań; którzy z plugiem ciągnęli na ścierniska; którzy na wozach brony wieźli [...].*

Narrator: .....

Uzasadnienie:

- .....
- .....

Fragment B. *[...] zapadła w takie prześwięte beczucie, jako ta ziemia [...]. Leżała w jakichś głębokościach nierozpoznanych przez nikogo, w bezładzie marzeń sennych – ogromna a nieświadoma siebie – potężna a bez woli, bez chcenia, bez pragnień – martwa a nieśmiertelna [...].*

Narrator: .....

Uzasadnienie:

- .....
- .....

Fragment C. *Rzucili się na siebie jak dwa psy wściekłe, chycili się za piersi i wodzili po izbie, miotali, bili sobą o łóżka, o skrzynie, o ściany, aż łby trzaskały. Krzyk się podniósł nieopisany, kobiety chciały ich rozerwać, ale przewalili się na ziemię i tak zwarci całą nienawiścią i krzywdami tarzali się, gnietli, dusili...*

Narrator: .....

Uzasadnienie:

- .....
- .....

Zadanie 4. (3 punkty)

Życie bohaterów wsi lipieckiej jest podporządkowane określonym porządkom. Wymień trzy porządki wpływające na działania bohaterów oraz przy każdym podaj po dwa przykłady konkretnych czynności.

- .....
- .....
- .....
- .....

Zadanie 5. (3 punkty)

Wymień trzy funkcje, jakie w życiu chłopów spełniają obyczaje i obrzędy.

- .....
- .....
- .....

Zadanie 6. (5 punktów)

Na podstawie podanych fragmentów scharakteryzuj Jagnę – wiejską *femme fatale*.

Cytat	Charakterystyka bohaterki
<p>A. <i>Ślicznie jej było, jakoby zorze namotała na swoich lnianych włosach; a one modre oczy tak rozgorzały z radości, aż fiołkowy cień padał od nich na twarz pokraśniałą; uśmiechała się do siebie, aż ludzie poglądali na nią, taka była urodna i taka młodość i zdrowie było od niej.</i></p>	
<p>B. [...] <i>Jagusia suto przystroiła wycinankami. Maciej był przywiózł z miasta kolorowych papierów; a ona wystrzygnęła z nich kółek strzępiastych, to kwiatuszków, to cudaków różnych [...]. Umiała ona i nie takie, a wszystko, co ino zamysliła abo na co spojrziała... że nie było w Lipcach chałupy bez tych jej strzyżek...</i></p>	
<p>C. <i>Dreszcz nią wstrząsnął gwałtowny i coś jak płomień wichrem przeleciał przez serce i głowę, aż się zatoczyła. Ani wiedziała, co się jej stało – oczy ją paliły [...], tchu złapać nie mogła ni przyciszyć serca namiętnie bijącego; [...] a przed oczami ciągiem widziała jego twarz i oczy roziskrzzone, pożądliwe... palące...</i></p>	
<p>D. <i>Zapatrzyła się znowu w okno, bo poczerniałe, zwiędłe georginie, kołysane przez wiatr, zaglądały w szyby, ale wnet zapomniała o nich, zapomniała o wszystkim, nawet o sobie samej, zapadła w takie przeświète beczucie, jak ta ziemia rodzona w jesienne, martwe noce [...]. Leżała w jakichś głębokościach nierozeznanych przez nikogo, w bezładzie marzeń sennych – ogromna a nieświadoma siebie – potężna a bez woli, bez chcenia, bez pragnień [...].</i></p>	
<p>E. <i>A Jagnę aż podrywało, żeby gdzie biec w świat, do ludzi, ale co się przyodziła na głowę w zapaskę i wyjrzała za próg na błoto i pluchę – to jej się odechciewało wszystkiego... że w końcu aż się jej płakać chciało z tej jakiejś dziwnej tęskności...</i></p>	

Zadanie 7. (3 punkty)

Dlaczego Jagna nie pasuje do wiejskiej społeczności? Przedstaw trzy powody.

- .....
- .....
- .....

Zadanie 8. (3 punkty)

Czego dotyczą konflikty między mieszkańcami Lipiec? Wymień trzy źródła i każde z nich potwierdź adekwatnym przykładem z tekstu.

Źródło konfliktu	Przykład
A.	
B.	
C.	

Zadanie 9. (5 punktów)

Uzupełnij tekst brakującymi treściami.

Władysław Reymont, by odtworzyć życie wiejskiej gromady i uwiarygodnić przedstawienie postaci, użył (1) ....., czyli stylizacji gwarowej. Przykładami wyrazów pochodzących z gwary chłopskiej ukazanej w dziele Reymonta mogą być: (2) ....., (3) ....., (4) ....., (5) ..... W *Chłopach* spotkamy się również z zabiegiem (6) ..... życia wiejskiej gromady, o czym świadczy brak konkretyzacji (7) ..... oraz (8) ..... opisywanych wydarzeń. Bohaterowie powieści nie znają zegarów i kalendarzy. Długość dnia wyznacza (9) ..... i (10) ..... słońca, a rytm życia wyznacza porządek (11) ..... Wartością najwyższą w środowisku wiejskim jest (12) ....., która chroni przed głodem i stanowi o (13) ..... człowieka.

Zadanie 10. (6 punktów)

Na podstawie podanych fragmentów wskaż obecne w *Chłopach* modernistyczne prądy i konwencje artystyczne. Podaj przykład innego młodopolskiego tekstu kultury powstałego w takiej konwencji (przykłady nie mogą się powtarzać).

Fragment A. *Nogę miał przerebaną w kolanie, ledwie się trzymała na skórze i obficie krwawiła. Na progu czerwieniły się plamy krwi i leżała okrwawiona siekiera [...], nogę ułożył na progu... i dziabnął w samo jabłko... zabolalo, ale noga od jednego razu nie puściła... więc drugi raz dziabnął ze wszystkiej mocy [...].*

Prąd / konwencja: .....

Przykład (autor, tytuł): .....

Fragment B. *A w Lipcach już od rana dzwony biły wolno a bezustannie – i żalosne, rozbolale dźwięki pojękiwały po omglonych, pustych polach; ponurym głosem żaloby wołały w ten dzień smętny, w ten dzień, co wstał blade, spowity w mgły aż do tych dal zapadłych, aż do tych bezkresów ziemi i nieba, siny, do niezgłębionej topieli podobny.*

Prąd / konwencja: .....

Przykład (autor, tytuł): .....

Fragment C. *Ale już dusza wychodziła z niego powoli i niesła się we światy, jako ten ptaszek Jezusowy, kołowała jeszcze błędnie, oderwać się nie mogła jeszcze, że przywierala czasami do ziemi świętej, by odpocząć z utrudzenia, utulić swój płacz sierocy we wrzawie ludzkiej.*

Prąd / konwencja: .....

Przykład (autor, tytuł): .....

Zadanie 11. (4 punkty)

Wymień pięć toposów, które można odnaleźć w *Chłopach*, a następnie szczegółowo scharakteryzuj jeden z nich.

Toposy: .....

.....

Charakterystyka wybranego toposu: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

